

Vameșul și fariseul

Scris de Arhiep. Andrei Rimarenko
Luni, 18 Februarie 2019 12:05

„Iar vameșul, departe stând, nu voia nici ochii să-și ridice către cer, ci-și bătea pieptul, zicând: Dumnezeu, fii milostiv mie, păcătosului.” (Lc. 18:13). Și involuntar mintea ni se îndreaptă către Evanghelia de săptămâna trecută. Și acolo există o poveste cu un vameș: Zaheu. Am văzut cum Domnul i-a schimbat sufletul. Am văzut cum, după toată viața lui păcătoasă, s-a pocăit. Și cum era gata să dea jumătate din avere săracilor, iar celor pe care i-a nedreptățit, împătrit. Inevitabil, Zaheu vameșul și Vameșul din Evanghelia de astăzi se confundă într-o singură imagine, într-o singură persoană. La urma urmei, amândoi erau vameși, păcătoși, și amândoi s-au pocăit. Dacă acceptăm că Evanghelia de astăzi este continuarea celei de data trecută, că vameșul de astăzi, care își bătea pieptul este într-adevăr Zaheu, cel puțin din punct de vedere psihologic, atunci ni se relevă o mare știință, o mare lecție în viața celui care se pocăiește. Vedeți voi, cu toții trebuie să ne pocăim.

Toate nedreptățile pe care le-a făcut Zaheu, le-a făcut pentru câștig, ca să fie puternic. Iar când a obținut aceste lucruri și a devenit un om puternic – exact în acel moment s-a întâlnit cu Adevărul lui Dumnezeu. Adevărul lui Dumnezeu ne spune că un făt stă în pântecul mamei nouă luni, iar în pântecul pământului stă 80 de ani dacă va fi în putere, iar apoi începe osteneala și durerea (Psalmul 89:10). Iar la final, prin moarte, omul ajunge pentru totdeauna în pântecul vieții veșnice.

Vameșul și fariseul

Scris de Arhiep. Andrei Rimarenko
Luni, 18 Februarie 2019 12:05

Zaheu a văzut atunci toate acestea: a înțeles toată nesăbuiința sa, toată greșeala vieții sale. Și atunci a încercat să găsească o cale de a se elibera. Într-o astfel de stare se afla când l-a văzut pe Hristos trecând. Pentru el, era un rabbi. Nu se putea și nici nu-și dorea să se ducă la El. În primul rând, dorea să afle ce fel de rabbi este. Aici vedem sicomorul, pe el în sicomor, pe acest om care era un oficial al poporului evreu. Iar apoi mulțimea. Gândiți-vă prin ce a trecut acest om mândru. Dar Hristos s-a apropiat și a spus: Astăzi vom fi împreună în casa ta. Și când Hristos a fost în casa sa, atunci i-a revelat acea tărie care imediat i-a umplut inima sa. În acel moment, Zaheu i-a spus: jumătate din averea mea, Doamne, o dau săracilor și, dacă am nedreptățit pe cineva cu ceva, întorc împătrit. (Lc. 19:1-10) Și a făcut toate acestea.

Dar ce se întâmplă acum? Acum el stă și se bate în piept spunând: „Dumnezeule, fii milostiv mie, păcătosului!”. Iar lângă el stă altcineva, poate un egal de-al său în societate – un fariseu. Se află acolo și, dimpotrivă, complet mulțumit de sine spune: am făcut totul, am făcut asta și asta, eu... De ce nu a spus și vameșul: și eu am făcut asta. Am dat jumătate din averea mea. Altuia i-am dat împătrit. De ce nu a spus și el asta? Dimpotrivă el a spus: „Dumnezeule, fii milostiv mie, păcătosului!”

Nu a făcut asta pentru că Domnul l-a înzestrat cu un dar – i-a îmbogățit sufletul. Dar când viața de zi cu zi și-a reluat cursul, a apărut o dramă: obișnuința...obișnuința. Omul lăuntric era sclavul obiceiului, iar acest obicei avea o putere îngrozitoare. Inevitabil, au apărut gânduri de lăcomie și setea de câștig din ce în ce mai mare. Inima care fusese eliberată de Hristos a devenit din nou murdară. Și a simțit toate acestea: „Dumnezeule, fii milostiv mie, păcătosului” Ce să facă?

Astăzi, Sfânta Biserică ne arată întreaga forță a acestui moment psihologic, întreaga forță a acestei întrebări: ce vom face? Și cu o forță pe măsură, ea ne oferă prin învățăturile Sfinților Părinți răspunsul la întrebare. În fapt, Sfinții noștri Părinți ne arată exact ce se petrece în sufletul vameșului. Deoarece conștiința sa era acum eliberată de Hristos și inima sa îmbogățită, liniștea se așezase în sufletul său. Voința sa era, de asemenea, liberă, iar libertatea era în Dumnezeu. Dar distanța dintre inimă și Dumnezeu este păcatul. Iar aici a început inima lui să se umbrească, și atunci a început să ceară ajutor Domnului.

Cum au început să apară aceste pete? După cum ne tâlcuiește Episcopul (Sf.) Teofan Zăvorâtul într-una din scrisorile sale, ele apar astfel: gândul când apare, dacă nu pune stăpânire pe mintea noastră, nu este păcat. Vine, și precum zăpada de azi se topește mâine, el nu va mai exista iar inima noastră va rămâne curată. Chiar dacă gândul pune stăpânire pe inimă, intră în inimă – nici măcar în această situație nu avem de-a face cu o nenorocire. Încă

Vameșul și fariseul

Scris de Arhiep. Andrei Rimarenko
Luni, 18 Februarie 2019 12:05

există un moment în care putem să strigăm „Dumnezeule, fii milostiv mie, păcătosului” și inima va rămâne curată. Dar când gândul a intrat deja în inimă și când deja spui „vreau” atunci apar petele. Simplul fapt că a apărut o pată, atunci a survenit acceptarea, adică o acțiune. Atunci, după cum spune Episcopul, a apărut căderea. Păcatul a fost comis și i-a urmat căderea. Și imediat ce a căzut cineva duhovnicește, păcatul a intrat în inima omului, iar fapta a fost dusă la îndeplinire, persoana aceea s-a îndepărtat de Dumnezeu și a început să sufere, la fel ca omul care a căzut fizic. Știm ce dramă reprezintă suferința duhovnicească. Mândrie, lăcomie, ambiție, tot felul de patimi îl rod pe om și el se chinuie. Inima unui astfel de om devine ca o piatră.

Și vedem din Evanghelia de astăzi că exact acest lucru i s-a întâmplat lui Zaheu Vameșul după ce și-a mărturisit păcatul și s-a pocăit. Hristos l-a spălat de păcatul său. Conștiința sa s-a eliberat acum. Dar acum trebuia să acționeze și când a început să acționeze, au apărut gândurile, și din gânduri sentimente. Ce să facă? În acest moment a strigat: „Dumnezeule, fii milostiv mie, păcătosului, nu lăsa să se întâmple asta”. Iar Domnul i-a dat Har ca să-l ferească și să-l mântuiască. Ce trebuie să facem noi pentru a primi harul? Trebuie să ne străduim să ne ținem vrerea în frâu. Iar duminica viitoare, Sfânta Biserică ne va arăta cum să facem asta.